

K Z O M U N I K A T
B A D A Ń

Warszawa, listopad 2013

www.cbos.pl ● sekretariat@cbos.pl

BS/153/2013

SEJM VII KADENCJI

PO DWÓCH LATACH DZIAŁALNOŚCI

Znak jakości przyznany CBOS przez Organizację Firm Badania Opinii i Rynku 11 stycznia 2013 roku

Fundacja Centrum Badania Opinii Społecznej
ul. Żurawia 4a, 00-503 Warszawa
e-mail: sekretariat@cbos.pl; info@cbos.pl
<http://www.cbos.pl>
(48 22) 629 35 69

- ▶ Polacy dosyć krytycznie oceniają różne aspekty funkcjonowania Sejmu. Ogromna większość badanych uważa, że ma on niewielki społeczny autorytet (85%), a jedynie nieliczni są przeciwnego zdania (5%). Ponadto wśród ankietowanych dominuje przekonanie, że działa on głównie dla dobra partii i polityków (82%), a nie dla dobra Polski (8%). Również bardzo negatywnie oceniana jest jakość pracy izby niższej parlamentu oraz jej tempo. Badani na ogół są przekonani, że Sejm działa opieszale (80%), zajmuje się przeważnie sprawami mało istotnymi (72%) i podejmuje nietrafne decyzje (65%).
- ▶ Ankietowani są podzieleni w ocenach dotychczasowych efektów działania Sejmu, jednak przeważają głosy niezadowolenia. Bardzo niewielu badanych (3%) jest zdania, że izbie niższej parlamentu udało się rozwiązać liczne ważne dla kraju sprawy. Dwie piąte respondentów przyznaje, że obecny Sejm zrobił wiele, ale też dużo zaniedbał. Pozostali badani – poza nieliczną grupą tych, którzy nie mają wyrobionego zdania w tej sprawie (7%) – wypowiadają się bardzo krytycznie o dotychczasowych rezultatach działalności Sejmu. Ponad dwie piąte (43%) uważa, że nie zrobił on praktycznie nic, a najważniejsze dla kraju sprawy są nadal nierozwiązane, natomiast co czternasty (7%), że jego działalność była dla kraju wręcz szkodliwa.
- ▶ Polacy nie najlepiej oceniają kompetencje i umiejętności posłów. Większość badanych (54%) uważa, że jedynie nieliczni posłowie obecnego Sejmu mają odpowiednie kompetencje, by być posłami, natomiast prawie co trzeci (31%) jest zdania, że mniej więcej połowa z nich posiada takie umiejętności. Bardzo nieliczna grupa ankietowanych (5%) jest przekonana, że zdecydowana większość posłów obecnego Sejmu ma odpowiednie przygotowanie merytoryczne do sprawowania swojego urzędu.
- ▶ Wśród badanych przeważa przekonanie, że tylko niektórzy posłowie myślą o sprawach polskich podobnie jak oni (63%), a jedynie bardzo nieliczni ankietowani mają poczucie wspólnoty poglądów z większością deputowanych izby niższej. Co piąty badany (21%) nie czuje się reprezentowany przez parlamentarzystów w żadnym stopniu, twierdząc, że w Sejmie nie ma posłów, którzy myśleliby podobnie jak on o polskich sprawach.

Drugi rok działalności obecnego Sejmu upłynie 8 listopada br. Po raz pierwszy w historii III RP większość parlamentarną tworzą te same ugrupowania co w poprzedniej kadencji, a Sejm – co szczególnie istotne – rozpoczynał swoje funkcjonowanie z najniższym od 1989 roku poparciem społecznym.

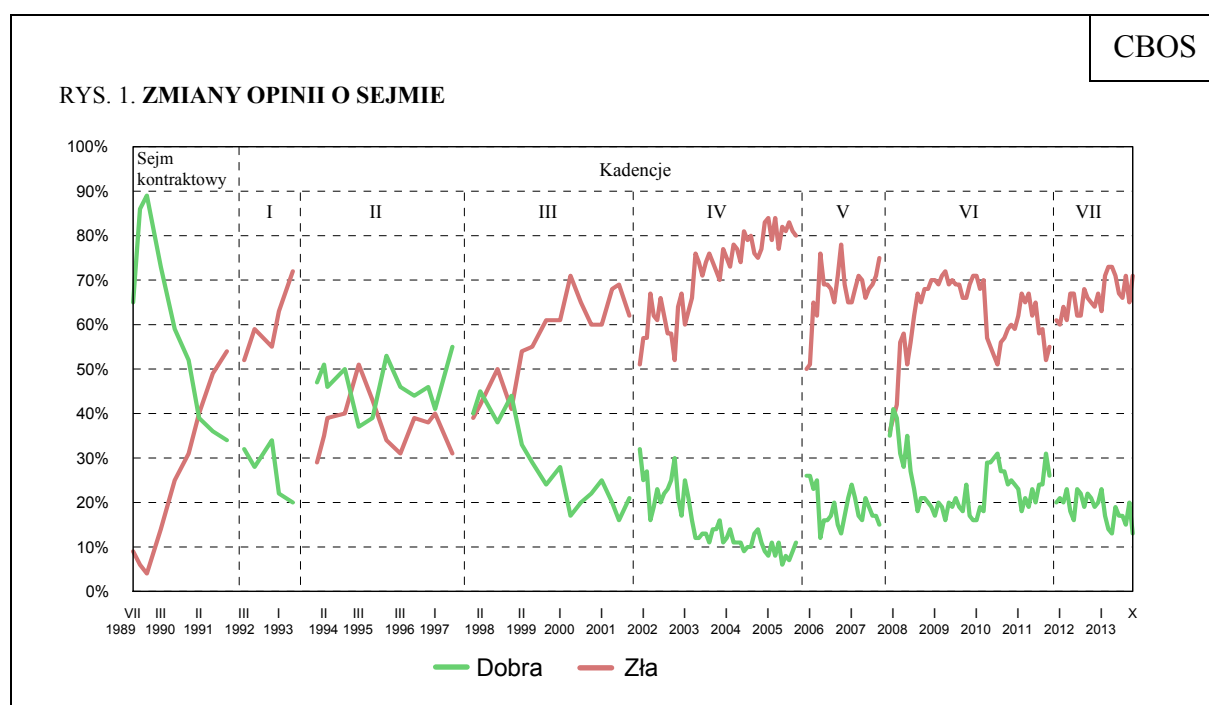
Jak po dwóch latach działalności oceniany jest Sejm VII kadencji? Jak Polacy postrzegają różne aspekty funkcjonowania izby niższej parlamentu – czy cieszy się ona autorytetem, czy działa sprawnie i dobrze? Czy posłowie, zdaniem badanych, mają odpowiednie kompetencje i umiejętności do sprawowania swojego urzędu? W jakim stopniu posłowie wyrażają i reprezentują poglądy zwykłych obywateli? Odpowiedzi na te pytania staraliśmy się uzyskać w naszym ostatnim sondażu¹.

OCENA PRACY SEJMU

Sejm VII kadencji rozpoczynał swoją działalność nie tylko bez kredytu zaufania, jaki zazwyczaj otrzymywali na starcie jego poprzednicy, lecz nawet z niższym poparciem społecznym niż Sejm VI kadencji pod koniec swojego funkcjonowania. W ciągu dwóch lat urzędowania notowania Sejmu VII kadencji jeszcze trochę się pogorszyły, niemniej jednak są one zbliżone do wyników, jakie osiągał jego poprzednik na półmetku swojej działalności. Zaznaczyć należy, że Sejm VI kadencji rozpoczynał swoją działalność z dużym kredytem zaufania i był on w pierwszych miesiącach swojego funkcjonowania niemal równie często oceniany pozytywnie jak negatywnie, co było pewnym ewenementem w notowaniach izby niższej parlamentu, w których od końca 1998 roku dominowały oceny negatywne. Sejm VI kadencji szybko jednak stracił pokładane w nim zaufanie społeczne i po kilku pierwszych miesiącach urzędowania w jego ocenach zaczęły przeważać opinie negatywne.

¹ Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (281) przeprowadzono metodą wywiadów bezpośrednich (face-to-face) wspomaganym komputerowo (CAPI) w dniach 3–9 października 2013 roku na liczącej 1066 osób reprezentatywnej próbie losowej dorosłych mieszkańców Polski.

Patrząc z nieco dłuższej perspektywy można zauważyć, że rekordzistą pod względem liczby ocen negatywnych był Sejm IV kadencji, który pod koniec swojej działalności był źle postrzegany przez ponad 80% badanych, pozytywnie zaś przez mniej niż 10% ankietowanych². Obecnie 71% respondentów jest niezadowolonych z pracy Sejmu VII kadencji, a 13% wyraża zadowolenie z jego działalności³.

Polacy dosyć krytycznie oceniają różne aspekty funkcjonowania Sejmu. Ogromna większość badanych uważa, że ma on niewielki społeczny autorytet (85%), a jedynie nieliczni są przeciwnego zdania (5%). Ponadto wśród ankietowanych dominuje przekonanie, że działa on głównie dla dobra partii i polityków (82%), a nie dla dobra Polski (8%). Również bardzo negatywnie oceniana jest jakość pracy izby niższej parlamentu oraz jej tempo. Badani na ogół są przekonani, że Sejm działa opieszale (80%), zajmuje się przeważnie sprawami mało istotnymi (72%) i podejmuje nietrafne decyzje (65%). Zwraca uwagę fakt, że w przypadku tego ostatniego wymiaru funkcjonowania respondenci często mają problem ze sformułowaniem swojej opinii – co czwarty ankietowany nie jest w stanie ocenić, czy Sejm podejmuje trafne, czy też nietrafne decyzje.

² Komunikat CBOS „Oceny działalności parlamentu i prezydenta u schyłku kadencji”, wrzesień 2005 (oprac. M. Strzeszewski).

³ Komunikat CBOS „Oceny instytucji publicznych”, październik 2013 (oprac. N. Hipsz).

Tabela 1

Czy, Pana(i) zdaniem, obecny/ miniony Sejm:	Wskazania respondentów dotyczące Sejmu:										
	II kadencji	III kadencji		IV kadencji			V kadencji		VI kadencji		VII kadencji
	VIII 1997	VIII 1998	XI 1999	XI 2002	XII 2003	V 2005	III 2007	XI 2007	IX 2009	X 2011	X 2013
	w procentach										
– cieszy/cieszył się dużym autorytetem społecznym	18	15	8	8	4	1	4	12	7	13	5
– cieszy/cieszył się małym autorytetem społecznym	63	66	84	80	90	90	85	77	83	76	85
Trudno powiedzieć	19	19	8	12	7	9	11	11	9	11	10
– podejmuje/podejmował trafne decyzje	28	22	15	17	8	4	8	19	14	22	10
– podejmuje/podejmował nietrafne decyzje	40	44	63	50	71	72	65	53	60	43	65
Trudno powiedzieć	32	34	23	33	21	24	27	27	26	35	25
– pracuje/pracował we właściwym tempie	19	17	11	16	9	4	8	17	7	12	7
– pracuje/pracował zbyt opieszale	60	63	76	63	77	80	74	66	81	70	80
Trudno powiedzieć	21	20	13	22	14	16	18	17	12	18	13
– działa/działał głównie dla dobra Polski	-	-	-	-	-	2	10	20	12	17	8
– działa/działał głównie dla dobra partii i polityków	-	-	-	-	-	87	78	67	78	67	82
Trudno powiedzieć	-	-	-	-	-	11	12	13	10	16	10
– zajmuje/zajmował się na ogół sprawami o podstawowym znaczeniu dla kraju	29	24	26	25	-	-	-	22	17	26	14
– zajmuje/zajmował się na ogół sprawami mało istotnymi	50	56	60	53	-	-	-	60	69	56	72
Trudno powiedzieć	21	20	13	22	-	-	-	18	14	18	14

W niemal wszystkich analizowanych aspektach obecny Sejm uzyskuje oceny nieco gorsze niż jego poprzednik na półmetku działalności i we wszystkich trochę gorsze niż Sejm V kadencji w listopadzie 2007 roku. Aktualne oceny nie są jednak gorsze od tych wystawianych Sejmowi IV kadencji po dwóch latach funkcjonowania.

Opinie na temat urzędującego Sejmu w znacznej mierze zależne są od sympatii politycznych. Potencjalni wyborcy PO zdecydowanie lepiej niż sympatycy pozostałych głównych ugrupowań, a także badani bierni politycznie i ankietowani o niesprecyzowanych preferencjach partyjnych, oceniają działalność izby niższej parlamentu we wszystkich analizowanych aspektach. Z kolei wyjątkowo dużym krytycyzmem w tym zakresie charakteryzują się zwolennicy PiS oraz osoby niezamierzające głosować.

Tabela 2

Czy, Pana(i) zdaniem, Sejm VII kadencji:	Potencjalne elektoraty partii politycznych*				Niezdeterminowani, na kogo głosować	Niezamierzający głosować
	PO	PiS	PSL	SLD		
	odpowiedzi twierdzące w procentach					
– cieszy się dużym autorytetem społecznym	15	3	3	4	9	2
– podejmuje trafne decyzje	31	7	11	9	11	5
– pracuje we właściwym tempie	16	5	3	9	9	2
– działa głównie dla dobra Polski	27	4	11	6	6	5
– zajmuje się na ogół sprawami o podstawowym znaczeniu dla kraju	34	11	24	9	13	10

* Badani deklarujący poparcie dla poszczególnych ugrupowań w nadchodzących wyborach

Polacy są podzieleni w ocenach dotychczasowych efektów działania Sejmu, jednak przeważają głosy niezadowolonia. Bardzo niewielu badanych (3%) jest zdania, że izbie niższej parlamentu udało się rozwiązać liczne ważne dla kraju sprawy. Dwie piąte ankietowanych przyznaje, że obecny Sejm zrobił wiele, ale też dużo zaniedbał. Pozostali badani – poza nieliczną grupą tych, którzy nie mają wyrobionego zdania w tej sprawie (7%) – wypowiadają się bardzo krytycznie o dotychczasowych rezultatach działalności Sejmu. Ponad dwie piąte (43%) uważa, że nie zrobił on praktycznie nic, a najważniejsze dla kraju sprawy są nadal nierozwiązane, natomiast co czternasty (7%), że jego działalność była dla kraju wręcz szkodliwa.

Tabela 3

Jak by Pan(i) ocenił(a) działalność obecnego Sejmu od początku kadencji do dziś?	Wskazania respondentów dotyczące Sejmu:									
	II kadencji		III kadencji	IV kadencji			V kadencji	VI kadencji		VII kadencji
	VII 1996	VIII 1997	XI 1999	XI 2002	XII 2003	V 2005	III 2007	IX 2009	X 2011	X 2013
	w procentach									
Udało mu się rozwiązać wiele ważnych dla kraju spraw	6	8	4	5	2	1	2	2	5	3
Dużo zrobił, ale też dużo zaniedbał	50	58	55	47	42	30	28	41	50	40
Praktycznie nic nie zrobił – najważniejsze dla kraju sprawy nadal są nie rozwiązane	32	23	35	37	48	51	54	44	34	43
Jego działalność była szkodliwa dla kraju*	-	-	-	-	-	8	7	5	2	7
Trudno powiedzieć	12	11	6	12	8	10	9	8	9	7

* Do maja 2005 w zestawie odpowiedzi nie uwzględniano kategorii „Jego działalność była szkodliwa dla kraju”

Mimo sporego krytycyzmu w postrzeganiu efektów pracy Sejmu, jego notowania na tle poprzednich kadencji nie wypadają najgorzej. Obecne oceny pracy Sejmu są bardzo zbliżone do tych, jakie osiągał jego poprzednik w połowie kadencji, a także porównywalne z uzyskanymi przez Sejm IV kadencji po dwóch latach urzędowania i jednocześnie lepsze od wystawianych Sejmowi V kadencji po półtorarocznym okresie funkcjonowania. Postrzeganie prac Sejmu zależne jest w znacznej mierze od preferencji partyjnych. Najlepsze oceny wystawiają mu zwolennicy PO, najbardziej krytycznie postrzegają go natomiast potencjalni wyborcy PiS. Jednak nawet wśród zwolenników PO jedynie co ósmy (12%) postrzega dotychczasową działalność izby niższej parlamentu w pełni pozytywnie, większość (59%) natomiast ocenia ją niejednoznacznie, argumentując, że Sejm wprowadził dużo, ale też dużo zaniedbał. Zwolennicy PiS wypowiadają się bardzo negatywnie o efektach prac izby niższej parlamentu, najczęściej twierdząc, że praktycznie nic nie zostało zrobione, a najważniejsze dla kraju sprawy nadal pozostają nierozwiązane (49%). Duży krytycyzm w ocenach rezultatów działalności Sejmu przejawiają także badani bierni politycznie, natomiast stosunkowo przychylne nastawienie charakteryzuje sympatyków współtworzącego sejmową większość PSL.

Tabela 4

Jak by Pan(i) ocenił(a) działalność obecnego Sejmu od początku kadencji do dziś?	Potencjalne elektoraty partii politycznych*				Niezdeterminowani, na kogo głosować	Niezamierzający głosować
	PO	PiS	PSL**	SLD**		
	w procentach					
Udało mu się rozwiązać wiele ważnych dla kraju spraw	12	1	6	0	2	1
Dużo zrobił, ale też dużo zaniedbał	59	34	51	44	41	35
Praktycznie nic nie zrobił – najważniejsze dla kraju sprawy nadal są nie rozwiązane	26	49	29	46	42	45
Jego działalność była szkodliwa dla kraju*	1	13	9	4	5	6
Trudno powiedzieć	2	3	6	6	11	13

* Badani deklarujący poparcie dla poszczególnych ugrupowań w nadchodzących wyborach

** Dane dotyczące tych partii należy traktować ostrożnie ze względu na niewielką liczbę ich zwolenników w badanej próbie

OCENA KOMPETENCJI POSŁÓW

Polacy nie najlepiej oceniają kompetencje i umiejętności posłów. Większość badanych (54%) uważa, że jedynie nieliczni posłowie obecnego Sejmu mają odpowiednie kompetencje, by być posłami, prawie co trzeci (31%) zaś jest zdania, że mniej więcej połowa z nich posiada takie umiejętności. Bardzo nieliczna grupa ankietowanych (5%) jest przekonana, że zdecydowana większość posłów obecnego Sejmu ma odpowiednie przygotowanie merytoryczne do sprawowania swojego urzędu.

Tabela 5

Jak Pan(i) ocenia, czy posłowie obecnego Sejmu mają umiejętności, kompetencje odpowiednie do tego, by być posłami?	Wskazania respondentów dotyczące Sejmu:									
	II kadencji		III kadencji		IV kadencji			V kadencji	VI kadencji	VII kadencji
	VIII 1997	VIII 1998	XI 1999	XI 2002	XII 2003	V 2005	III 2007	IX 2009	X 2013	
w procentach										
Tak, zdecydowana większość ma takie umiejętności	9	8	5	7	3	2	5	3	5	
Mniej więcej połowa ma takie umiejętności, a połowa nie ma	42	42	45	38	28	30	38	40	31	
Tylko nieliczni, niewielka część posłów ma takie umiejętności	37	35	40	45	60	57	47	47	54	
Trudno powiedzieć	12	15	10	11	8	11	10	10	10	

Na tle poprzednich parlamentów, obecne oceny kompetencji posłów wypadają dosyć niekorzystnie – umiejętności deputowanych są postrzegane krytyczniej niż kompetencje posłów dwóch poprzednich kadencji, a także gorzej niż posłów II i III kadencji oraz

na początku IV kadencji Sejmu. Z dostępnych danych wynika natomiast, że merytoryczne przygotowanie posłów oceniane było bardziej krytycznie niż obecnie na półmetku działalności Sejmu IV kadencji.

Opinie w tej sprawie tylko w niewielkim stopniu różnicują zmienne społeczno-demograficzne. Można jednak zaobserwować, że badani lepiej postrzegający swoją sytuację materialną nieco przychylniej oceniają kompetencje posłów – im lepsza ocena własnej sytuacji materialnej, tym częściej wyrażane jest przekonanie, że co najmniej połowa posłów ma odpowiednie kompetencje. Zaznaczyć jednak należy, że nawet wśród ankietowanych zadowolonych ze swojego statusu materialnego dominuje pogląd, iż tylko nieliczni posłowie posiadają takie kwalifikacje.

Pewną rolę w tym kontekście odgrywają również przekonania polityczne. Najbardziej krytycznie umiejętności posłów oceniają badani o niesprecyzowanych poglądach politycznych – jedynie co czwarty z nich jest skłonny uznać, że co najmniej połowa posłów jest odpowiednio przygotowana do pełnienia swoich funkcji. Stosunkowo najlepiej zaś umiejętności posłów postrzegają badani o centrowych poglądach politycznych, jednak nawet oni najczęściej są zdania, że tylko nieliczni parlamentarzyści mają odpowiednie kompetencje.

W potencjalnych elektoratach partyjnych stosunkowo najlepiej merytoryczne przygotowanie posłów oceniają zwolennicy partii tworzących większość parlamentarną – czyli PO i PSL, najgorzej zaś sympatycy SLD. Dużym krytycyzmem w tym zakresie charakteryzują się również respondenci niezamierzający brać udziału w wyborach parlamentarnych.

Tabela 6

Jak Pan(i) ocenia, czy posłowie obecnego Sejmu mają umiejętności, kompetencje odpowiednie do tego, by być posłami?	Potencjalne elektoraty partii politycznych*				Niezdeterminowani, na kogo głosować	Niezamierzający głosować
	PO	PiS	PSL**	SLD**		
	w procentach					
Tak, zdecydowana większość ma takie umiejętności	5	5	3	2	9	5
Mniej więcej połowa ma takie umiejętności, a połowa nie ma	48	30	54	25	27	25
Tylko nieliczni, niewielka część posłów ma takie umiejętności	45	61	34	62	49	56
Trudno powiedzieć	2	4	9	11	15	14

* Badani deklarujący poparcie dla poszczególnych ugrupowań w nadchodzących wyborach

** Dane dotyczące tych partii należy traktować ostrożnie ze względu na niewielką liczbę ich zwolenników w badanej próbie

**OCENA REPREZENTATYWNOŚCI
SEJMU VII KADENCJI**

Pewnym wyznacznikiem reprezentatywności Sejmu może być stopień identyfikacji respondentów z poglądami posłów. Wśród badanych przeważa przekonanie, że tylko niektórzy posłowie myślą o sprawach polskich podobnie jak oni (63%), a jedynie bardzo nieliczni ankietowani mają poczucie wspólnoty poglądów z większością deputowanych izby niższej. Co piąty respondent (21%) nie czuje się reprezentowany przez parlamentarzystów w żadnym stopniu, twierdząc, że w Sejmie nie ma posłów, którzy myśleliby podobnie jak on o polskich sprawach.

Obecny Sejm pod względem reprezentatywności oceniany jest w sposób zbliżony do Sejmów IV i VI kadencji po dwóch latach ich działalności i jednocześnie lepiej od Sejmu V kadencji po półtora roku funkcjonowania. Warto podkreślić, że w ciągu ostatnich dwóch lat zmniejszył się odsetek badanych, którzy nie mają poczucia, iż są jakkolwiek reprezentowani w Sejmie (z 26% do 21%), podczas gdy w Sejmach poprzednich kadencji na ogół ten odsetek wzrastał wraz z upływem czasu.

Tabela 7

Czy ma Pan(i) poczucie, że są w Sejmie posłowie, którzy myślą o polskich sprawach podobnie jak Pan(i)?	Wskazania dotyczące Sejmu:															
	II kadencji				III kadencji			IV kadencji				V kadencji	VI kadencji		VII kadencji	
	XI '93	XI '94	VII '96	VIII '97	XI '97	VIII '98	XI '99	X '01	XI '02	XII '03	V '05	III '07	XI '07	IX '09	XII '11	X '13
	w procentach															
Tak, sądzę, że większość posłów myśli podobnie jak ja	25	13	11	10	17	9	6	18	8	5	4	6	12	5	8	5
Sądzę, że niektórzy posłowie myślą podobnie jak ja	52	53	62	64	60	62	69	57	63	61	60	52	56	61	55	63
Nie, w Sejmie nie ma posłów, którzy myśleliby podobnie jak ja	7	17	14	11	10	14	15	12	16	23	23	30	15	20	26	21
Trudno powiedzieć	16	17	13	15	14	15	10	13	13	11	13	12	17	14	11	11

Stosunkowo najmniejsze poczucie reprezentacji swoich poglądów w Sejmie mają badani bierni politycznie, w drugiej zaś kolejności ankietowani o niesprecyzowanych preferencjach partyjnych. Niemniej jednak i w tych grupach badani najczęściej wyrażają przekonanie, że tylko niektórzy posłowie myślą tak jak oni. W elektoratach wszystkich

największych partii politycznych dominuje poczucie wspólnoty poglądów tylko z niektórymi posłami, stosunkowo zaś najlepiej reprezentowani w Sejmie czują się zwolennicy SLD i PO.

Tabela 8

Czy ma Pan(i) poczucie, że są w Sejmie posłowie, którzy myślą o polskich sprawach podobnie jak Pan(i)?	Potencjalne elektoraty partii politycznych*				Niezdeterminowani, na kogo głosować	Niezamierzający głosować
	PO	PiS	PSL**	SLD**		
	w procentach					
Tak, sądzę, że większość posłów myśli podobnie jak ja	8	4	9	2	5	5
Sądzę, że niektórzy posłowie myślą podobnie jak ja	75	75	69	85	62	44
Nie, w Sejmie nie ma posłów, którzy myśleliby podobnie jak ja	11	16	11	9	20	35
Trudno powiedzieć	6	5	11	4	13	16

* Badani deklarujący poparcie dla poszczególnych ugrupowań w nadchodzących wyborach

** Dane dotyczące tych partii należy traktować ostrożnie ze względu na niewielką liczbę ich zwolenników w badanej próbie

Deklaracje braku reprezentacji w izbie niższej parlamentu częściej wyrażają badani znajdujący się w trudniejszej sytuacji materialnej – o niższych dochodach *per capita*, mniej zadowoleni ze swojej sytuacji materialnej, a także respondenci gorzej wykształceni – zwłaszcza ci z wykształceniem podstawowym i zasadniczym zawodowym. W grupach społeczno-zawodowych stosunkowo najczęściej brak należytej reprezentacji w Sejmie pod względem poglądów wyrażają robotnicy niewykwalifikowani i rolnicy.

Od wielu lat Polacy krytycznie postrzegają działalność Sejmu, a jego obecne oceny – po dwóch latach funkcjonowania – potwierdzają brak zaufania do tej instytucji. Izba niższa parlamentu, w odczuciu Polaków, ma niewielki autorytet społeczny oraz działa głównie dla dobra partii i polityków, a nie dla dobra Polski. Badani uważają, że Sejm na ogół zajmuje się kwestiami mało istotnymi, działa zbyt opieszale, często podejmując niewłaściwe decyzje. Co więcej, Polacy negatywnie postrzegają przygotowanie merytoryczne, kompetencje i umiejętności posłów, a oceniając efekty prac Sejmu po dwóch latach działalności, najczęściej wypowiadają się krytycznie.

Pomimo że Sejm VII kadencji rozpoczął swoją działalność ze znacznie niższym poparciem społecznym niż jego poprzednik, po dwóch latach funkcjonowania pod wieloma względami oceniany jest analogicznie jak Sejm VI kadencji na półmetku działalności. Obecnie Sejm ma podobną liczbę zwolenników i przeciwników jak jego poprzednik w połowie kadencji, w podobny sposób postrzegane są też efekty prac obu parlamentów oraz ich społeczna reprezentatywność. Wyraźnie gorzej natomiast oceniane jest przygotowanie merytoryczne posłów, ich kompetencje i umiejętności – pod tym względem Sejm VII kadencji oceniany jest bardziej krytycznie niż jego poprzednik.

Opracowała

Małgorzata OMYŁA-RUDZKA